114. Zirtirh Bu - 1967.

ZIRTIRH BU

5th. Edition.

PUBLISHED
BY
THE SYNOD BOOKROOM
AIJAL
1967

Thu hma.

He Zirtirh bu hi tun hmaa Pu Zosâphluia leh Pu Pasena siama mi ṭha a tam ber hi lâk chhuah leh a ni a. Thu thar tlem te chauh belh a ni. Zoram Text Bu Committee-in Zirtan Bu nena inla-chhawng rem tura an til anga siam a ni ta e.

Publisher.

CHHIARLAI 1.

KA NU.

Ḳa nausênin tunge mi ḳawl?
Ḳa nu, ḳa nu duh taḳ chu!
Ṭawng thei lovin tunge mi pâwl?
Ḳa nu, ḳa nu duh taḳ chu!
Ḳa dam lo va, a tlaivâr a,
Ḳa ṭap a, min lo chawi mu thîn,
Hah taḳin, chaḳ lo chung pawhin,
Ḳa nu, ḳa nu duh taḳ chu.

A tihzia dâwnin min tinêm,
Ḳa nu, ḳa nu duh taḳ chu!
Tihsaḳ ve thung ḳa oa duh êm?
Ḳa nu, ḳa nu duh taḳ chu!
Chêt dânin ḳa tilâwm zêl dâwn,
Ama thawh phal lovin ḳa fawm,
Ḳa nu hi zah ber tûr alâwm!
Ḳa nu, ḳa nu duh taḳ chu!

ZIRLAI II.

TIH DAN THA.

A bul atangin engkim tih that zir tûr a ni.

A hun takah engkim ti la, a hmun takah engkim dah rawh.

Piangsual te, mi â te, kutdawh te hmusit tûr a ni lo va, nuihsan tûr a ni hek lo, ṭanpui zâwk tûr a ni.

Rannung te, sava te, ran te rêng rêng khawngaih tûr a ni a, nghaisak tûr a ni lo.

Tu engmah dîl lo leh zâwt lovin la suh.

Mahni aia upa zâwk leh ropui zâwkte zah tûr a ni.

Thu dik nia hriat apiang chauh sawi tûr a ni.

Vawiina tih tûr naktûka tihah khêk tûr a ni lo.

Tangka te, chaw te, silhfên te leh hun te ren fo tûr a ni.

Phuba latu nih aiin ngaidamtu nih a ropui zâwk.

Infiamna engkimah rinawm tûr a ni a, fet tûr a ni lo.
Mahni chhûngte hnênah te, thiante hnênah te, hnamte hnênah te, mahni ram dânah te tlâwmngai taka awm fo tûr a ni.
Engkimah Pathian rin zêl tûr a ni.

Tih tûrte.

1. Tih dan ṭha hlutzia hre tûrin TIH DAN ṬHA LO i hriat panga lek ziak chhuak la, nangin emaw, i ṭhianin emaw lo ti ṭhin in nih chuan ti lo tûrin intiam hrâm tum teh u.

ZIRLAI III.

SAVATE.

Bâwng
Bêmkâwng
Buarchâwm
Bullut
Chhâwlhring
Chhimbuk
Chînrâng
Chingpirinu

Daikat
Dawithiamaâr
Dawkek
Dâwntliang
Hrângkir
Irliak
Kânghlai
Kâwlhâwk
Kawlrit
Kireuh
Lailên
Mîmsirikût
Pengleng
Ramâr
Rampârva
Sialsîr
Suklet
Tlaiberh
Tawllâwt
Thlanthla
Thlehhniar

Thlohpui
Tukkhumvilik
Tuklo
Tawktawkawrsen
Thuro
Vacha
Vachhêm
Vahai
Vahlah
Vahmîm
Vahrit
Vaiva
Vaki
Vakul
Valeisawt
Vamûr
Vapual
Varihaw
Varung
Vazâr
Vazûn

Mu chîten sa an ei
Kâwlhâwk thau a tha

Rampârva leh Varihaw sa a tui hle.
Pengleng leh Vamûr a thlâwk rang ber a,
Vacha a thlâwk hla ber.
Chînrâng leh Bâwng a mawi ber.
Ṭhuro a nunnêm ber.
Vakul leh Dâwnṭliang an hrâm tha ber a,
Vapual leh Kânghlai an hrâm ring ber.
Kireuhin bu a chhep tha ber.
Tuklo a thlâwk tawi ber.
Chingpirinu a huai ber a, Vakul a lal ber an ṭi.

Tih tûrte.

1. *Khinga sava hming zingah khian in khaw vela i hmuh fo thinte hming ziak chhuak teh.*
2. *Savate hi mihringte tana an tangkaina engnge i hriat?*

ZIRLAI IV.

RAM SATE

Awlê	Hauhûk	Sanghar
Biang	Ngau	Sahmaitha
Chêpa	Keitê	Sahram

Chinghnia	Sanghal	Sai
Sakei	Satel	Sazuk
Sakhi	Sathâr	Sihal
Sakuh	Satlum	Tangkâwng
Samak	Savawm	Thehlei
Saphu	Saza	Vahluk
Saritawm	Sazaw	Zâwng

Sai a lian ber a, a hmantlâk êm êm bawk a, a man chêng sîng a tling thei.

Sakei a fing a, a huai ber a

Samak vun lehkhabu kâwm atân an hmang.

Savawm te, Zâwng te an khawi theih a, an lâm thei.

Zâwnga tuar ai Ngauin a tuar.

Sihal a fing vervêk ber.

Sazuk ruh leh ki, Samak tin te hri vêng tûrin an hmang, mahse a sâwt lo.

Sai te, Sanghal te, Chinghnia te, arualin an awm thin.

Sakei te, Savawm te, Samak te amalin an awm.

Saza te, Sathâr te khâmah an chêng thîn.

Mizo chuan sate hi Buannêlah an piang a, Chawngtinlêrin a siam a ni an ti.

Tih tûrte

1. *Khing ram' sate zinga mi khi i duh ber pakhat lem ziak teh.*
2. *Eng sa khi nge mihring tana huatthlala ber, eng vang nge?*

ZIRLAI V.

LO

Thlasik laiin lo atân ram an en thîn. Mi tinin an lo tûr an ruat theuh thîn a, an chhinchhiah nân "*perh*" an târ thîn. Chu mi achin rei lo deuhvah an vât a. An vah zawh hnuah rei fê an chawlhsan a thing te, mau te, hnim te an vah tlûk chu"*chap*" an ti a. Chap chu a lo ro êm êm a, nipui dâwn hunah àn hâl thîn. An hâl lai chuan ram tinah mei a de noh noh va, a khu chêl chûl thîn. Zânah chuan mei dê te chu a mawi thei hle mai.

Lo hâl tûkah thlai chi an tuh thîn, chu chu '*thlai chi theh*' an ti a; '*thlai chi ling*' an ti bawk a ni. Tin, thla khat achinah emaw hnim an thlo fai a, '*hnuh lak*' an ti a; tin, buh an tuh thîn a ni. Lovah chuan engkim a awm vek hnuah '*thlawh-hma*' an lo ti leh a, 'In lo a tha em?' tih aiin, 'In thlawhhma a tha em? an ti zâwk thîn a ni. Vaimîm te, buhtun te, fanghma te chu a lo awm hunah 'thlai a thar ta' an ti a. Buh hmin dâwn vêl lai hi '*favang*' an ti a, 'fa' chu upa tawng chuan 'buh' tihna a ni a; 'vang' chu 'that lai hun' tihna a ni.

Chu mi achin rei lo deuhvah chuan buh seng a lo hun a, buh chu an la a. Buh lâk laite chu a nawm lai tak a ni, mi zawng zawng an hlim thîn. Buh lâk zawh vek hnuah chuan an chîl thîn, chîl dân chi hrang a awm a. Khaw chhak mi chuan a vuakin an vu a a, khaw thlang mi chuan kein an chîl a ni. A chîlna chu '*hruih*' an ti, '*tasuar*' an hmang bawk.

Lova engkim tih zawh vek hnu chu '*pawl tlak*' an ti a ni. Tin, lo chu rei lo tê achinah a hlui tâk leh an kalsan tawh avângin '*chul*' an vuah thîn a ni.

Tih tûrte.

1. Hengte hi eng tihna nge ? (a) Perh. (b) Ling. (c) Fa. (b) Chul.
2. Mizo buh chi hrang hrang hming i hriat han ziak teh.

ZIRLAI VI.

SANGHATE

Dâwntial	Nghakhing	Nghathinghâr
Nghabual	Nghakulram	Nghatun
Nghachûn	Nghameisuih	Nghavâng
Nghadawl	Nghaphêk	Nghavawk
Nghafunglawr	Ngharûl	Kâwnghrâm
Nghangiai	Nghasen	Lêngphâr
Nghahrah	Nghaphusen	Thaichhâwninu
		Zâwngdulinu

Ruin sangha an vua a.
Tui a kâm dâwnin ngawi an dawh thin.
Zânah lên an dêng thîn.
Nghahrah leh Nghabualin pangang an ei.
Nghathinghâr leh Dâwntial a tê ber a, Ngharûl a sei ber.
Nghavâng te, Nghasen te, Nghaphusen te a mawi ber âwm e.

Kângtêk te, khangding te, hlîngkhang te sangha vuak nân an hmang.
Sangha chi sîng aia tam a awm.
Tuifinriatah sangha sial aia hrawl thing aia sei a awm an ti.
Mizo ramah sangha khawi an chîng tan ta.

Tih tûrte.

1. *Ngawi dawh dan i hria em? I hriat loh chuan in zirtirtu zawt teh.*
2. *Pu Rokunga phuah "Sangha vuak hla" kha han sa teh.*

ZIRLAI VII.

RANNUNG HNUAILENG

Bawkbâwnrûl	Lungphûr
Chawke	Nauchawthingbâwm
Chhimtaivâng	Puvânasaihlum
Fanghmîr	Phingphihlîp
Hnâwmtinphurinu	Pibuhdêng
Khawmualkaikuang	Saihmârthûr
Khauhriang	Tangkâwngchaw
Ketaminu	Thiamthainumawngtawlh
Khâpdiau	Tângtial
Laikîng	Tiauhmi

Fanghmîr a fing ber a, a chak ber.
Pangang hlîng a hlauhawm hle.
Chawkein lal a hlawh a, savaten an châwm.
Phingphihlîpin vai lian an el a, arsi lâk an tum, an ti.
Puvânasaihlum a inhumhim nân a inzial mûm thin.
Tangtial kawchhûngah Puvâna sarêp a rûk a awm, an ti.

Ruah sûr dâwnin Perhpâwngin vûng a chhuah thîn.

Khaukhuapin a thih dâwnin a tui a phûm thîn, an ti.

Khawmualkaikuang seh a na hle.

Laikîngin, Thlânrawkpa khuangchawiin ruai an theh a, leh lamah awr a dum a, leh lamah awr a sen, an ti.

Tih tûrte.

1. *Laiking lem han ziak teh le.*
2. *Lungphur thak hi a hrehawm hle si a, engtinnge in chhunga lungphur awm lo turin kan tih ang le?*

ZIRLAI VIII.

THU FING

Ninhleiin tawpêng a nei.

Mi sualin an âtmu an lem.

Laikîng pawnpui tah tûr ang a ni.

Se bo hnua se kawng khâr ang.

Mahni infak leh sakhi ngalah engmah a bet lo.

A tha lam kawng a chho, a chhe lam kawng a phei.

Lal ngai lo lal a nâ, an lal a khâ.
Lungpui pawh lungtêin a kamki loh chuan a awm thei lo.
Vawiina tih tûr naktûka tihah khêk suh.
Thing pawh a kûng a that leh a rah a tha, a kûng a that loh leh a rah a tha lo.
Mi fingin an fin man an ei sêng lo, mi â-in an ât man an chawi sêng hek lo.
Kawi pawh a kâwm a that leh a rah a tha, a kâwm a that loh leh a rah a tha lo

ZIRLAI IX.

THANGTE

Beai	Kâwlper	Sathang
Chehrep	Mangkhâwng	Thangchep
Fal	Sahdâl	Thangthlêng
Kar	Sakuhthang	Vaithang
		Vawmtlâk

Beai leh sahdâl hi sava leia tlâ awh nan an kam ber.
Mangkhawng hi a tangkai ber mai, sakuh te, sazu te, ramar te, thehlei te, sazaw te a delh thei vek a ni.

Fal hi sakei tihhlum nan an siam thîn, thang zawng zawngah a ropui ber a, a lian ber a, a rit êm êm a ni.

Chehrep pawh sakei manna a ni.

Kar pawh sakei tihhlumna a ni— silaiin an siam thîn.

Vawmtlâk hi savawm te, zâwng te leh sakei tlak nan an siam thîn.

Kâwlper leh Thangchep pawh a têah chuan a tangkai êm êm a ni, sava te, sazu te a awk thei a ni.

Sakuh thang hi sahdal ang deuh hlek a ni.

Thangthlêng hi thinglêra sava awh nan a ni ber.

Vaithang hi sazu awhna a ni ber.

Sazuk te, Sakhi te, Sanghal te, Saza te an thang a inang theuh.

Tih tûrte.

1. Sikul zawlah Mangkhawng thang lem han kam teh u.

2. Sava thang kam hi 'a tha e' tih leh 'a tha lo ve' ti pawl insiamin han inhnial fiam teh u le.

ZIRLAI X.

THEITE.

Bîlthei	Lenhmui	Theipui
Chângdam	Mitperh	Theria
Chêngkek	Sunhlu	Theitât
Haidai	Theibâl	Theitît
Haifavâng	Theihai	Theivawkêk
Hailungmâwl	Theikawrâk	Tuaihabet
Haivahmîm	Theikelki	Tuairam
Hreirâwt	Theikelêk	Tuaithlêng
Hruipuithei	Theikhuangthlûp	Vuakdûp
Kawrvawmva	Theipangkai	Zâwngbalhla
Keifâng	Theipalingkawh	

Theihai te, Tâtkâwng te, Vuakdûp te a tui ber.
Theitît te, Theipui te, Theibâl te a thlum.
Inthawi nân Theibâl an hmang, mahse a sâwt lo.
Thing rah ni lovah chuan Aidu a thlum ber.
Zovah Hruipui thei te, Kêifâng te, Keipui te, Theiria nên a tam.
Phaiah chuan Bîl thei te, Theihai te, Tuairam te a tam.
Thei thûmah chuan Sunhlu a tam ber.

Theibâl a lian deuh va, ei tûr a tam.

Chhûran Chêngkek a lawh dâwnin a ban pha reng si a, a kûngah a lâwn theih loh avângin a lo thei lo.

Tin, "Nahaia chu ni sela, heti hian a ti tûr, a ti a, a kuai kûr a, a thlah leh mai thin a.

Tih tûrte.

1. *Khing thei hming zingah khian i la ei ngai hauh loh hming han ziak chhuak teh.*
2. *Thei tangkaina engtenge i hriat sawi teh?*

ZIRLAI XI.

Kan sawmfang hmun cham del,
Thinlai riang min hnemtu;
Thliten rawn chhem an fawn dim e,
Lawm lungrual dung an thul.
Turni hrang vung na e,
Zaleng zam lo na e;
Hah-chhawl dawi ang min aawm turin,
Lengin tui rawn chawi e.

Kan thlawḥfang mual lian pui,
Zaleng lam ang her nan!
Sirtiang kan sâwṇ kan fawn dim e,
Hlim lai par ang kan tlan.
Tinkim dawn zêl ila,
Tuk-ram chul hun turte;
Lenrual kimten kan tuanna tlang,
Nghilh ni awm tak ang maw?

ZIRLAI XII.

THINGTE.

Khaw chhaka awm:—

Chawkhlei	Keifâng	Theipui
Fah	Lenlâng	Theitê
Fâr	Sasua	Thên

Khaw thlanga awm:—

Laisawrâl	Pichilimîm	Theikawrâk
Luakthei	Raithei	Vawngthla
Pangkai	Sahatah	Vawmva
Perhtê	Siallu	

Chhima awm :—

Theikhawkham.

Aizâwl vêlah thingpui (a zîk tui in theih) a awm.

Muk ril leh Khawrêng ril leh Lênlâng leh Thingri ril a tlo ber.

A dawtah chuan Thlanvawng leh Herhse ril a tlo ber.

Vang leh Khawitûr a tlo lo ber.

Phunchawng leh Pâng lo vah hunin an pâr.

Phuanberh leh Thlêngreng a ram ber.

Theifeimûng leh Herhse a nel ber.

Thingsia a tlo va, an hmang tam bawk.

Phuanberhpui leh Thlanvawng a deh a nuam ber.

Thingvândâwt leh Lawngthing a sâng thei ber.

Thingdawl leh Char a lian thei ber.

ZIRLAI XIII.

PẠNGPAR.

Ni khat chu pangpâr chi tê reuh tê hi, lei ro deuh maiah hian a tla a. Lum a ti êm êm mai a, "Leia, i ro êm mai a, i chang hle mai si a, nêm deuh la, ka to thei ang," a ti a.

Lei chuan, "Keima thua ro ka ni lo, ruah sûr sela, ka nêm mai ang," a ti a.

Pangpâr chi chuan, "Ruaha, lo sûr rawh," a ti a.

Ruah chuan, "Keimah maiin ka sûr thei lo, nî khi a dul loh chuan," a lo ti ve leh a.

Pangpâr chi chuan, "Nia, khawngaih takin lo dul la, ruah lo sûr rawh se," a ti a.

Ni chuan, "Chhûm lo zîng sela, khua a lo dur ang a, ka dul mai ang; keima thu mai zawngin ka dul thei lo ve," a ti a.

Pangpâr chi chuan, "Chhûma, lo zîng la, khua han tidur khup mai ang che," a ti a.

Chutah chuan thli a lo thaw a, chhûm a lo let ta but but a; khua chu a lo dur ta

khup a, ni a lang ta lo tawp mai a. Ruah a lo sûr ta dur dur mai a, chutichuan tuihâwk a lo luang a, lei ro tak chuan a lo hîp a, lei châr tak chu a lo nêm a, pangpâr chi chu tui chuan a chiah puam a.

Nakin deuhvah chuan a lo puak keh a, a tiak chhuak ta a. A lo thang lian a, a lo kuhmûm ta a. A tâwpah chuan mawi takin a lo pâr vul ta chûk mai a.

Tih tûrte.

1. In in vêlah pangpar huan siam ula,
2. Pangpar inkhawi mawi siakna nei teh u.

ZIRLAI XIV.

SAMARI MI THA.

Hmân lai hian Juda mi pakhat hi Jerusalem khua atangin Jeriko khuaah a zin dâwn a. Jerusalem atanga Jeriko chu mêl sâwm leh pali-a hla a ni a.

A kawng chu a chhengchhiain a reh hle a; suamhmangte pawh an awm fo thîn. Juda mi chu amah chauhva khawhar taka a kal laiin suamhmangte a tâwk ta hlauh va. Chu mite chuan a silhfên an hlih sak a, an vaw nek a, thi lek lekin an kalsan ta a.

Tin, puithiam tuemaw chu mi kawngah chuan a lo kal kher a, mi hliam chu a hmuh veleh kawng sîr leh lamah a hêlsan ta mai a. Tin, a hnungah chuan Levia chi mi pakhat a lo kal ve leh a, a hmuh veleh kawng sîr leh lamah a hêlsan ve leh ta mai a. Nakinah chuan Samari mi khualzin a lo kal ve a, mi hliam chu a hmuh veleh a khawngaih ta êm êm a; a va pan hnai a, a pemahte chuan hriak leh uain a hnawih a, a tuam a, a sabengtung chungah a chuantîr a, khualbûkah a kalpui a, a enkawl ta a.

Tin, atûkah chuan a pawisa bâwm a phawrh a, pawisa chu khualbûk vêngtu hnênah a pe a, "Tha takin lo enkawl la,

he mi bâka i sen zawng zawng chu ka lekîr leh lunah ka rawn rûl leh vek ang che," a ti ta a.

Mi tupawh kan tanpui ngai apiangte leh kan chunga thil tha titu apiangte chu kan thenawmte, kan vêngte an lo ni.

ZIRLAI XV.

PA HMANGAIHNA

Hmân lai hian pa pakhatin fapa pahnih a nei a, a upa zâwk chuan tha takin a pa hna a thawhpui thîn a. A naupang zâwk erawh chu a pangchang deuh va, hna pawh a thawk ve meuh lo va. Ni khat chu a nilruah a pa bula awm ai chuan, ram hla taka a pa hmuh phâk lova a duh ang anga awm châkna a lo nei ta a.

A pa hnênah chuan, "Ka pa, ro ka chanai min pêk tûr chu tûnah min pe mawh," tiin a dîl ta a. A pa chuan chutianga a dîl mai chu mak a ti hle a, mahse

a dîl ang chuan a sum chu an unau hnênah chuan a sem ta a. Rei lo têah chuan a naupang zâwk chuan a chanai chu a la khâwm vek a, ram hla takah a kalpui ta a A kalna khuaah chuan nuam ti takin, a duh duh lenn a tangka neih chu a hmang ta hiau hiau mai a. Tangka hman tûr a neih lai chuan thian pawh a ngah hle mai a, miten an kâwm duh khawp mai a. Mahse a tangka neih chu a ren thiam loh avângin hun rei lo têah a hmang ral ta vek mai a. Chutih nâk alai chuan chu khuaah chuan tâm nasa tak a lo tla ta mai a, ei tûr a lo tlachham ta a. A tangka neih laia a thian tha ni âwmte lah chuan a biak pawh an be tha duh ta hauh lo mai a. Chaw a hmuh theih nân inhlawhfâknate a zawng ta zar zar mai a Chu khuaa mi pakhat chuan a lo khawngaih a, a vawk enkawltu atân a lo ruai ta a. Tâm chu a nasat êm avângin, chaw a duh tâwk ei tûr pawh a hlawh zo lo va, chuvâng chuan vawkin chaw an eia an han hap hlawih hlawihte chu ei atân a ît êm êm mai a.

Chutianga rethei tak, khawhar taka a awm lai chuan a han inngaihtuah a, "Ka pa inah kha chuan chhiahhlawhte pawhin chaw ei sên loh an nei thîn kha a ni a, ka pa kianga awm lovin keimah pawhin nuam taka awm theih ka inring a, ka kal bosan rawk vei a, tûnah ei tûr nei lovin riltâmin ka thi mai dâwn a nih hi! Ka pa chuan a faah min lo chhiar duh tawh lo mah se, a hnêna inhlawhfâk tal chu min phal tâkin, ka pan leh chawt mai teh zâwk ang," tiin a inngaihtuah ta a.

Tichuan a inhlawhfâknapa hnênah chuan, "Ka pu, kan khaw lama hâwn ka tum ta a, i hnênah chuan ka inhlawh thei dâwn ta lo ve," a ti a. An khaw lain pan chuan a chhuak ta a. A pa chuan a kal chhuahsan hnu khân a ngai êm êm a, a ngaihtuah reng thîn a, ni tin mai hian a lo haw tâkin tiin a thlîr a thlîr thîn a.

Ni khat chu chutia a thlîr lai chuan ralkhatah hian tlangvâl pakhat hi chau âwm tak mai lo kal hnak hnak hi a han hmu a. Tunge ni aw? Ka fapa tlân bo kha

a lo haw ni hlauh teh sela, a ti rilru a. Chu tlangvâl chu a lo kal hnai deuh deuh va, a hmêl te a han hmuh chian theih veleh chuan a' fapa ngei kha a ni tih a hria a, a lam pan chuan a tlân a, a va tawh veleh a pawm chawt a, a fâwp ta ngawih ngawih mai a. Ani chuan a pa hnênah, "Ka pa, vâna mi chungah leh nangma mithmuhah thil ka lo tisual a ni. I fapaa vuah tlâk pawh ka ni ta lo ve, amaherawhchu min khawngaih la, i hnêna inhlawhfa pakhatah min dah ve la, tiin ka dîl ngawt mai che a ni," a ti ta a.

Nimahsela a pa chuan a chhiahhlawhte hnênah chuan, "Puan tha ber kha han la ula, han sintîr rawh u, zungbun te, pheikhawk te han buntîr bawk ula; tin, sebâwngpa thau tak kha talh ula, hlim takin ruai i theh ang u. He ka fapa hi thi hnu dam leh ang a ni a, a bo daih a, kan hmu leh ta a nih hi," a ti a. Tichuan hlim takin an awm leh ta a.

Pain min hmangaihna chu a va nasa êm!

ZIRLAI XVI

AWK

Achâng chângin ni emaw, thla emaw âwkin a lem thîn. Mizovin âwk hi Pâwihte thlarau a ni, an ti Ni khi a lem hlen chuan thîm a zîng mai a ng a, kan thi vek mai ang, an ti thîn; mahse tih mai mai a ni. Awk hi engklo amaha awm ve rêng pawh a ni lo. "Awkin ni a lem," kan tih hi, kan awmna lei leh ni inkârah khian thla a awm a, a inzâwn ri h avângin thlain ni pangkhing thenkhat a hliah thin a ni. Tin, "Awkin thla a lem," kan tih hian, ni leh thla inkarah kan awmna lei hi a awm avangin kan lei hlim hi thlaah a kai a, athen azar a hliah thîn a; chu chu, 'thla awk lem,' kan lo ti a ni Van lam chanchin ngaihtuahtute chuan, nakkum lama awkin ni a lem tûr leh lem loh tûrte, thla a lem dawn leh lem dawn loh te an hre lawk thei thîn a ni, ni te, thla te leh lei te a her dan dik taka an chhui theih zêl avangin. Achangin a chanve chauh a lem a, achangin erawh chu a pumin a lem thei. Awkin ni a lemin ni êng hi a dul thîn a.

a rapthlak hle thîn. Awkin ni emaw thla emaw a lem phawt chuan a Zo a Vaiin mahni hmunah an en huai huai thîn. Hinduhovin chaw tė an nghei phah thîn a. Mizohovin chhan chhuah tumin darkhuangte an tum bengchheng chêl chûl thîn a ni. Hêng hi rinna a leh hriat lohna avang chauhvin an ti thîn a ni.

CHHINCHHIAH DAN

, He mi hi kawma a ni, i hmuh chuan tlêmin i châwl tûr a ni. Thu sawi laia chawlhna deuh hlekah hian dah tûr a ni.

; He mi hi semi-kawlawn a ni. Kawma aiin rei deuh chawlh tûr a ni.

: He mi hi kawlawn a ni. Semi-kawlawn aiin rei lehzual i châwl tûr a ni

. Tâwpna chhinchhiahna. Thu kam khat tâwpah an dah thîn a, hawrawp puiin a zui tûr a ni.

? Thu zawhna chhinchhiahna a ni. Heti hian: I dam em?

! Thu mak chhinchhiahna a ni. Heti hian: A va ropui em!

— Thu inzawmna a ni. Heti hian: Lushei—English.

" " Mi dang thu sawi chhinchhiahna a ni. Lalin, "Zir rawh," a ti.

' Hawrawp bânna chhinchhiahna a ni.

^ Thlûksei a ni. â âw ê î û.

&c. An ziak ang deuh thu dang a awm leh a ni tih hriatna a ni.

— (Tlukna) A hma leh a hnunga mi thuhmun a ni.

„ A chunga mi ang zel a ni tih hriatna.

¶ Paragraph a hming an vuah. Chhinchhiahna a ni. A bulah an dah thîn.

*†‡§ Heng hi thu hrilhfiah tur hnungah an dah a, phêk mawngah a awm leh thîn. 1, 2, 3 te pawh hi an hmang bawk.

( ) Thu sawia, thu tlêm hrilhfiahna an telh apiangin he chhinchhiahna chhungah hian an dah thîn.

{ A chunga thu rîn sei tak awm afin zîm takah a dah theih, rîn khatah an ziak theih loh apiangin heti hian an khung a, a chhûnga mi chhiar hlên tûr a ni tih entîr nân.

:— He mi hnunga thu awm apiang, a hmaa thu chu a ni tih a entîr. Thu hrilhfiah tûr chhinchhiahna.

[ ] He mia thu khung chu, awm le thei a ni tih a entîr. Hei hi thu kawng hrang a ni tih a entîr.

▲ Ziak hmaih dah lehna a ni. He mi dahnaah hian a chungah thu chu a awm tur a ni.

HAWRAWPPUI : Thu kam khat bulah te, thu dang bulah te, Pathian, mihring, khua, ram leh engkim, hming takte pawh hawrawp puia ziak tur a ni.

PRINTED AT THE LOCH PRINTING PRESS, AIZAWL 25. 1. 1967 C. 10000.